

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПРИРОДОЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Том 11

ВИДАВНИЦТВО ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ
ЛЬВІВ 1994

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПРИРОДОЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Том 11

ВИДАВНИЦТВО ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ
ЛЬВІВ 1994

Наукові записки Державного природознавчого музею НАН України.— Львів, 1994.— Т. 11.— 118 с.

У збірнику вміщено статті з питань зоології, ботаніки та екології, які містять матеріали досліджень на Розточчі, а також інформацію про ботанічні фонди музею і використання комп'ютерної техніки в ботанічних дослідженнях.

Для ґрунтових зоологів, орнітологів, ентомологів, екологів, ботаніків, працівників заповідників, національних парків, природознавчих і краєзнавчих музеїв.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Климишин О.С. (відповідальний редактор), Бокотей А.А. (відповідальний секретар), Дригант Д.М., Консмалова І.Б., Малиновський А.К., Меламуд В.В., Різун В.Б., Чорнобай Ю.М.

*Друкується за постановою вченої ради
Державного природознавчого музею
Національної Академії наук України*

Спонсор видання Львівська філія АТ "КІНТО"

ПЕРЕДМОВА

Збірники наукових праць музею почали видаватися з 1914 р. під назвою "Rozprawy i wiadomosci z muzeum im. Dzieduszyckich". З 1940 р. музей перейшов у відання Академії наук і з 1951 р. по 1962 р. було опубліковано 10 томів збірників під назвою "Наукові записки Науково-природознавчого музею АН УРСР". За рішенням вченої ради музею і за підтримкою Редакційно-видавничої ради НАН України цим випуском поновлюється видання "Наукових записок".

"Наукові записки" призначені для публікації результатів наукових досліджень, проведених у стінах музею або наближених до музейної тематики. Періодичність випуску, як правило, один раз на рік. Мова видання — українська. За рішенням редколегії окремі статті іноземних вчених, матеріали міжнародних нарад і конференцій, повідомлення міжнародного характеру тощо можуть публікуватись на інших, поширених у світі мовах. При цьому додається резюме українською мовою. Окремі випуски "Наукових записок" можуть мати тематичний характер.

Основні завдання "Наукових записок":

- оперативне публікування результатів наукових досліджень, матеріалів з історії наукових підрозділів та колекцій, праць з музейного природознавства, експозиційно-фондової роботи тощо;
- поширення наукової інформації про природознавчо-музейну роботу в Україні та за її межами;
- науково-просвітницьке поширення знань з фундаментальних розділів природознавства, охорони природи, а також музейно-колекційної справи, таксидермії тощо;
- послідовна систематизація знань про унікальні об'єкти природи західного регіону України;
- рекламно-інформаційна діяльність в галузі природокористування, екології, охорони природи, екологічного виховання.

Більшість статей 11 тому містять матеріали комплексних

наукових досліджень цікавого у багатьох відношеннях фізико-географічного регіону Розточчя і присвячені 10-річчю створення Державного заповідника "Розточчя". В інших статтях наводяться відомості про наукові фонди музею і застосування комп'ютерних методів у ботанічних дослідженнях.

Відповідальний редактор

А.А. Бокотей

ВИДОВИЙ СКЛАД І ЧИСЕЛЬНІСТЬ ОРНИТОФАУНИ М. ЛЬВОВА

Місто Львів розташоване на території Розточчя, яке є частиною Головного Європейського вододілу, що визначає певні географічні і пов'язані з ними орнітологічні особливості. По-перше, місто знаходиться на значній висоті над рівнем моря (300-400 м), що утруднює проникнення в нього рівнинних видів. По-друге, через місто не протікають великі ріки, що спричинює відсутність багатьох навколородних птахів. Невелика річка Полтва, на якій побудований Львів, давно перетворена на міський колектор стоків. Влітку вона не відіграє суттєвого значення в житті птахів, сюди лише зрідка прилітають годуватися ворони: галка (*Corvus monedula*), сіра ворона (*C. cornix*), гайворон (*C. frugilegus*), сорока (*Pica pica*). Зате взимку тут формується дуже цікавий і своєрідний орнітокомплекс. Поряд з видами, котрі часто зимують на рівнині — звичайний (*Larus ridibundus*) та сивий (*L. canus*) мартини, крижень (*Anas platyrhynchos*), попелюх (*Aythya ferina*), в окремі зими трапляються птахи суто перелітні, які взимку в регіоні ніколи не зустрічаються — баранець (*Gallinago gallinago*), польовий жайворонок (*Alauda arvensis*), лісова тинівка (*Prunella modularis*).

Львів займає площу 155 км². У ньому налічується більше 10 великих парків, лісопарків і цвинтарів. Загальна площа зелених насаджень складає біля 3700 га [23].

Незважаючи на те, що в різний час у Львові працювало багато відомих орнітологів, до останнього часу не складений фауністичний список птахів міста. Дослідження обмежувалися лише особливостями біології та поведінки окремих видів та груп птахів під впливом сильного антропогенного пресу [5].

На основі матеріалів фондових колекцій Державного природознавчого музею Національної Академії наук України,

2. Капрусь И.Я. Фауна ногохвосток (*Collembola*) поймы реки Верещицы. — В кн.: Каталог музейных фондов: Сб. науч. тр. Львов, 1990.— С. 102-124.
3. Методы почвенно-зоологических исследований.— М.: Наука, 1975.— 280 с.

V.V. Melamud

ФАУНА ПАНЦИРНЫХ КЛЕЩЕЙ (*ACARIFORMES, ORIBATEI*) ПОЙМЫ РЕКИ ВЕРЕЩИЦЫ

Рассмотрен видовой состав орибатид, а также проведен анализ фаунистического сходства орибатоидных комплексов семи растительных сообществ, составляющих сукцессионный ряд лугоболотного массива Заливки (Росточье). Список фауны панцирных клещей составил 120 видов. Во всех семи растительных сообществах отмечен только один вид — *Steganacarus striculum*, шести — 10 видов, в пяти — 12, в четырех — 10, в трех и двух сообществах по 20 и в одном — 47 видов. Видовой состав орибатид данных сообществ варьирует от 28 до 53 видов, в пяти сообществах — от 38 до 42.

V.V. Melamud

ORIBATID MITES (*ACARIFORMES, ORIBATEI*) FAUNA OF VERESHCHYTSIA RIVER FLOOD-LANDS

The species structure of *Oribatei* has been considered and analysis of faunistic resemblance of their complexes in studied plant communities which form successional row in the bottomland meadow Zalyvka (Roztochia) has been done. Fauna list of *Oribatei* constituted 120 species. Only one species — *Steganacarus striculum* was marked in all plant communities, 10 species in six, 12 species in five, 10 species in four, 20 species in two and three, 47 species were marked in the single plant community. The species structure of *Oribatei* of present plant communities various from 28 to 42.

УДК 595.132

А.С. Сусуловський

ХИЖІ НЕМАТОДИ (*MONONCHIDA, NEMATODA*) УРОЧИЩА ЗАЛИВКИ ЗАПОВІДНИКА "РОЗТОЧЧЯ"

Дана стаття є продовженням серії робіт по безхребетних урочища Заливки [3,4,5], що розташоване на території заповідника "Розточчя" і є найбільшим заболоченим масивом регіону, за своїм походженням пов'язаним з дією окського зледеніння. Урочище має вигляд смуги завширшки 500-800 м та завдовжки 2 км і займає лівобережну частину заплави р.Верещиці. У його рослинному покриві представлені лісовий, чагарниковий, лучний, болотний та прибережно-водний типи рослинності. Для урочища властива висока фітоценотична гетерогенність, що є, до певної міри, результатом довготривалих (майже 100 років) меліоративно-реконструктивних робіт. Ґрунти — мулуватоболотні, підстелені поволого-очеретяним та очеретяним торфом, ближче до корінного берега, на пісках торф'янисті [1,2].

Загальна характеристика, методика та попередні результати проведених робіт викладені у цитованих вище джерелах. Ґрунтові проби відбиралися у червні 1989 року у слідуєчих семи рослинних угрупованнях, що складають сукцесійний ряд:

- I. *Salicetum cinerea purum*
- II. *Molinietum caricosum (appropinquatae, rostratae, nigrae)*
- III. *Betuleto (pubescentis)-betuleto (humilae) oxycoccosum (palustrae)*
- IV. *Betuleto pubescentis deschampsiosum*
- V. *Betuleto (pubescentis)-Pinetum frangulosum*
- VI. *Betuleto (pubescentis) deschampsioso-moliniosum*
- VII. *Betuleto-Pinetum coryllosum*

В ґрунті досліджених рослинних угруповань було виявлено чотири види хижих нематод ряду *Mononchida*: *Mononchus truncatus* (Bastian, 1865); *Clarkus papillatus* (Bastian, 1865) Jairaipuri, 1970;

Coomansus menzeli Loof, Winiszewska-Slipinska, 1993; *Prionchulus auritus* Andrassy, 1985; *P. punctatus* Cobb, 1917; *Mylonchulus brachyuris* (Butschli, 1873) Cobb, 1917 і *M. polonicus* (Stefanski 1915) Cobb, 1917.

Біотопічний розподіл та чисельність мононхід досліджених рослинних угруповань приведені на рисунку 1. У аналізі показує, що в сукцесійному ряді із зміною екологічного

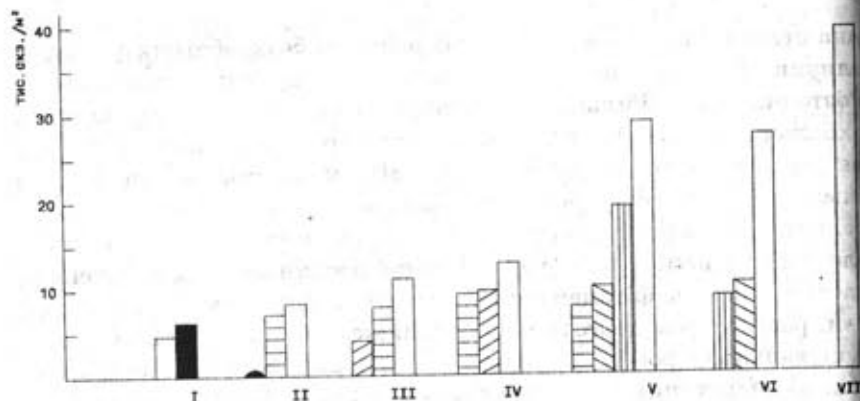

Рис. 1. Чисельність та біотопічний розподіл Mononchida в сукцесійному ряді урочища Заливки:

■ - *M. truncatus*; ▨ - *P. auritus*; □ - *P. punctatus*; ▩ - *C. papillatus*; ▮ - *C. menzeli*;
▧ - *M. brachyuris*; ▲ - *M. polonicus* (нумерація рослинних асоціацій див. у тексті)

режиму суттєво змінюються відносна та абсолютна чисельність хижих нематод. Загальна чисельність *Mononchida* повторює, невеликими відмінами, зміни кількісних показників нематодофауни в цілому, зростаючи послідовно з I до V ділянки дещо знижуючись на двох останніх. Це очевидно пов'язано сприятливими для них змінами аеро- та гідрорежиму ґрунту у формуванням на пізніших стадіях сукцесії підстилки з опад деревних та чагарникових порід. Щодо розподілу окремих видів слід відзначити, що типовий гідробіонт *M. truncatus* трапляється лише у заплавному вербняку, а гігрофіли *M. polonicus* та *P. auritus* на лучно-болотних ділянках, поступово знижуючи чисельність зникаючи в міру зниження вологості ґрунту. Поява *C. papillatus* та *C. menzeli* і стрибок чисельності *P. punctatus* на V ділянці

очевидно пов'язана з формуванням підстилки, а зникнення двох перших та домінування останнього на VII ділянці — із зміною її хіміяму внаслідок значного переважання соснового опаду. Цей висновок підтверджується тим, що й за межами досліджуваного урочища в лісах з переважанням в деревостані сосни домінує *P. punctatus*, інші ж види мононхід трапляються епізодично та мають низьку чисельність. Відносно низьку чисельність на ранніх та відсутність на пізніших стадіях сукцесії екологічно пластичного та повсюдно поширеного *M. brachyuris* можна пояснити конкуренцією з боку значно крупніших *P. punctatus* і, особливо, *C. menzeli*, в травному тракті якого з високою частотою спостерігалися неперетравлені ротові капсули *C. papillatus* та власних личинок молодших віків, які належать до одного розмірного класу з *M. brachyuris*.

Наведені дані показують, що вільноживучі нематоди є досить чутливим індикатором змін екологічного режиму біоценозу, однак слід відзначити, що конкретні їх угруповання формуються не тільки під впливом абіотичних факторів, але і на основі складної системи міжвидових зв'язків, які в цілому недостатньо вивчені.

Чотири з семи видів мононхід, зібраних в урочищі Заливки, а саме *C. menzeli*, *P. auritus*, *P. punctatus* та *M. polonicus*, виявилися новими для фауни України. Нижче наводимо їх короткі описи.

Coomansus menzeli Loof, Winiszewska-Slipinska, 1993

FF (N=20): L=2,7-3,5 (3,1) мм; a=24-33 (28); b=3,3-4,3 (4,0); c=18-26 (23); V=65-71 (66)%; стома 34-39×67-72 мкм.

MM (N=9): L=2,6-3,6 (3,0) мм; a=30-35 (33); b=3,3-4,4 (4,1); c=21-27 (25); спікули — 102-108 мкм.

Prionchulus auritus Andrassy, 1985 (рис. 2)

FF (N=14): L=1,7-1,9 (1,8) мм; a=23-31 (26); b=3,4-3,5; c=11,6-12,7; V=62-75 (65)%.

Тіло після фіксації сильно вигнуте вентрально. Губи відділені звуженням, помітно виступають за контури тіла. Стома товстостінна, її розміри 31-33×44-46 мкм. Спинний онх масивний, віддаль від його верхини до основи стоми складає 82-88 (84)% загальної довжини останньої. На вентральних ребрах знаходиться 10-12 мікроонхів, вони відносно великі і чітко

відділені один від одного. Стравохід, довжиною 531-544 мкм, без туберкул в основі. Нервове кільце охоплює стравохід в кінці його верхньої третини. Гоноди парні, обернені в середньому на половину віддалі до вульви. Яєчники містять не більше, ніж 5 розташованих в один ряд ооцитів. Між яєчниками і маткою присутні добре помітні клапани. Яйце овальне 54×106 мкм, його оболонка гладка, без шипів. Вагіна тонкостінна, її довжина складає близько половини відповідного діаметра тіла. Вульва поперечна, її губи містять кутикулярні тільця каплевидної форми. Навколівульварні папіли відсутні. Ректум трохи коротший за анальний діаметр тіла. Довжина хвоста 148-166 мкм, що складає 3,7-3,9 анальних діаметрів тіла. Він сильно вигнутий вентрально і плавно звужується від анусу до широко округленого термінусу. Хвостові залози і їх видільний отвір відсутні.

Самці невідомі.

Морфологічні зауваження. І. Андраши [6] описав цей вид за матеріалом, зібраним у Шрі Ланці. Черви вище описаної популяції за морфометрією та основними морфологічними характеристиками добре відповідають першоопису, проте слід відзначити досить високу мінливість у будові губної області, яка, в середньому, менше виступає за контури тіла, та дрібніші губні папіли. Крім того, в їх яєчниках міститься не більше 5 розташованих в один ряд ооцитів (згідно малюнку першоопису їх 10). Відповідно й гоноди в нематод розточанської популяції відносно коротші.

Prionchulus punctatus Cobb, 1917

FF (N=20): L=1,5-2,1 (1,8)мм; a=23-32 (28); b=3,7-4,6 (4,2); c=15-24 (19); V=59-67 (62)%; стома — 19-20×36-40 мкм.

Mylonchulus polonicus (Stefanski, 1915) Cobb, 1917 (рис. 3)

FF (N=3): L=1,8-2,1 мм; a=30-36; b=3,3-3,6; c=23-28; V=65-68%.

Тіло після фіксації у верхній частині пряме, вентрально зігнуте лише в нижній третині. Губна область виділена звуженням. Стома об'ємна, її розмір 23-24×37-38 мкм. Спинний онх потужний, віддалі від його вершини до основи стоми складає 78-81% загальної довжини останньої. Субвентральні мікроонхи розташовані в 6-7 рядів, субмедіальні онхи крупні. Стравохід без туберкул в основі. Гоноди самок парні і симетричні. Яєчники

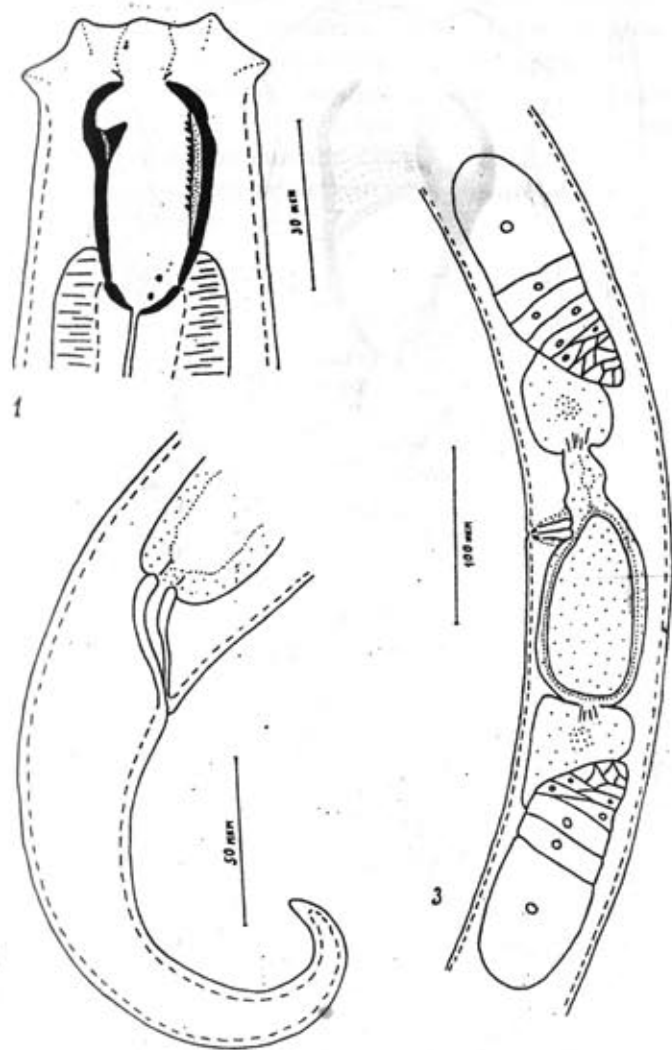

Рис. 2. *Prionchulus auritus* Andrassy, 1985: 1 — голова; 2 — хвіст; 3 — статеві система

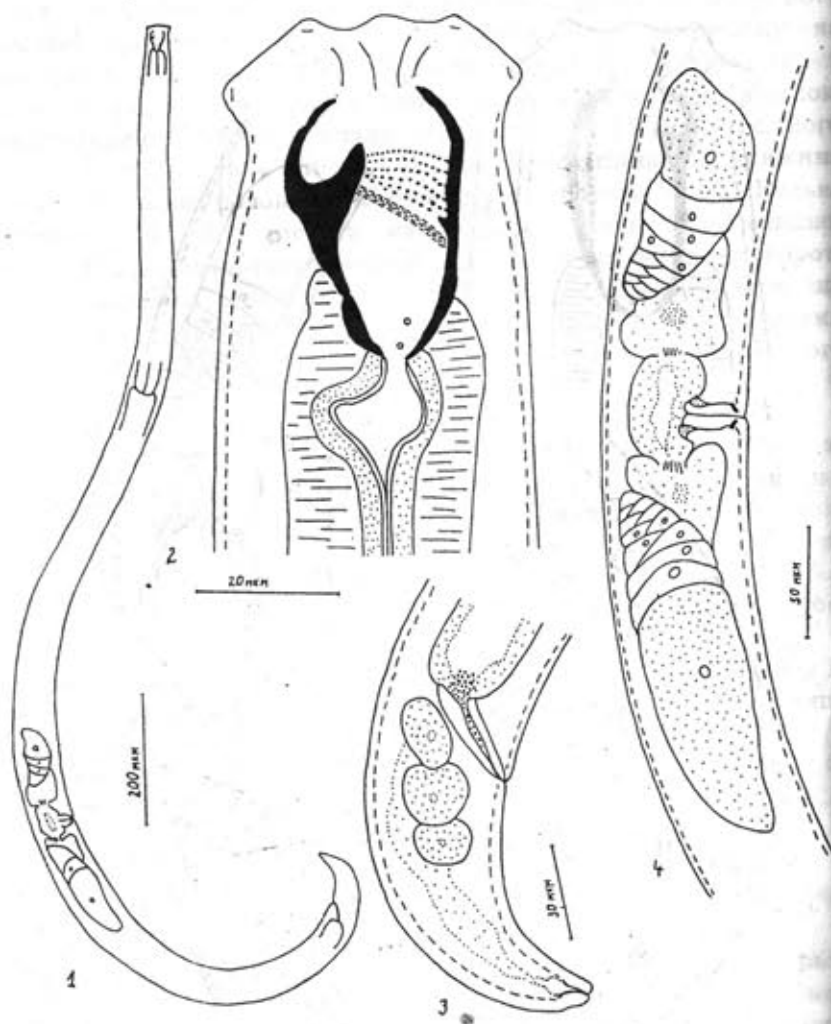

Рис. 3. *Mylonchulus polonicus* (Stefanski, 1915): 1 — загальний вигляд; 2 — голова; 3 — хвіст; 4 — статеві системи

обернені, в середньому, на половину віддалі до вульви, між ними маткою наявні клапани. Довжина вагіни складає близько половини відповідного діаметра тіла. Губи вульви містять кутикулярні тільця характерної чотирикутної форми. Навколовульварні папіли відсутні. Хвіст конічний, трохи вигнутий вентрально, його довжина 73-81 мкм. Хвостові залози відсутні, їх термінальна вивідна протока помітно склеротизована.

Самці в наших зборах відсутні і в статевих шляхах самок перемірів не спостерігалося.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Жижин М.П., Кагало О.О. Особливості охорони заплавної рослинності заповідника "Розточчя" (Львівська область) // Укр. ботан. журн.— 1989.— 46, № 2.— С. 81-85.
- Жижин М.П., Кагало О.О., Чабан Х.І. Рослинність урочища Заливки заповідника "Розточчя" // Укр. ботан. журн.— 1988.— 45, №1.— С. 68-73.
- Капрусь І.Я. Фауна ногохвосток (*Collembola*) пойми річки Верещица // Каталог музейних фондів.— Львів, 1990.— С. 102-124.
- Капрусь І.Я., Меламуд В.В., Ризун В.В., Суцуловский А.С. Сукцессионные изменения фауны беспозвоночных животных в почвах поймы реки Верещица // Экологические вопросы рационального природопользования / Тез. докл. 8-й конф. молод. учен.-биол.— Рига, 1989.— С. 48-49.
- Меламуд В.В. Фауна панцерних кліщів (*Acariformes, Oribatei*) заплави річки Верещиці // Наук. зап. ДІМ НАН України.— Львів, 1994.— Т. 11.— С. 28-32.
- Andrassy I. On the genera *Mononchus* Bastian, 1865 and *Prionchulus* (Cobb, 1916) Wu & Hoeppli, 1929 (*Nematoda: Mononchidae*) // Orvose. Zool. Budapest.— 1985.— 21.— P. 9-22.

А.С. Суцуловский

НИЦЬНІ НЕМАТОДИ (*MONONCHIDA, NEMATODA*) УРОЧИЩА ЗАЛИВКИ ЗАПОВІДНИКА "РОСТОЧЬЕ"

На заплавному лузі урочища Заливки було виявлено 7 видів ницих нематод (*Mononchida*), из которых 4 (а именно *Cooperia menzeli*, *Prionchulus auritus*, *P. punctatus* и *Mylonchulus*

polonicus) оказались новыми для фауны Украины. Их краткие описания приведены в работе. Особо следует отметить, что росточанская популяция *P. auritus* отличается от типового материала менее обособленной губной областью и, в среднем, слабее развитыми губными папиллами, а также относительно короткими гонадами, в которых содержится не более расположенных в один ряд овоцитов, против 10 согласно рисунку первоописания. Приведены данные об изменении численности отдельных видов в сукцессионном ряду растительных ассоциаций.

A.S. Susulovsky

PREDACEOUS NEMATODES (*MONONCHIDA*, *NEMATODA*) OF BOTTOMLAND MEADOW ZALYVKY IN "ROZTOCHIA" PRESERVE

The present article gives a sketch of predaceous nematodes (*Mononchida*) of the bottomland meadow Zalyvky. Seven species were extracted. Four of them, such as *Coomansus menze*, *Prionchulus auritus*, *P. punctatus* and *Mylonchulus polonicus* proved to be new for the fauna of Ukraine. Short descriptions and figures are added. Roztochias' population *P. auritus* differs from type form of this species by less strongly developed labial papillae and relatively shorter gonads with ovaries, which content not more than five oocytes arranged in single row (10 in type population). Variations in number of *Mononchida* species in accordance with plant successions are given.

УДК 595.762.12 (477.87)

В.В. Різун

МАТЕРІАЛИ ДО ФАУНИ ЖУЖЕЛИЦЬ (*COLEOPTERA*, *CARABIDAE*) РОЗТОЧЧЯ І ПРИРОДНОГО РАЙОНУВАННЯ ЗАХОДУ УКРАЇНИ

Розточчя — горбисте пасмо на заході України і південному сході Польщі, яке простягається, приблизно, на 180 км. У межах України його довжина 60-70 км (від Львова до Рави-Руської), а у межах Польщі — 110 км. Розточчя є північно-західним продовженням Подільської височини і з'єднує її з Люблінською височиною (*Wyzyna Lubelska*). З північного сходу до Розточчя в Україні прилягає Мале Полісся, яке продовжується і відповідає Рубужю (*Pobuzze*) в Польщі. З південного заходу Розточчя з'єднує з Сандомирською низовиною (*Kotlina Sandomierska*) у Польщі і з Передкарпаттям (? — Р.В.) в Україні. Якщо звернути увагу на північно-східну межу Передкарпаття [1, 2], яка зображена незавершеною лінією у північно-західному напрямку від Карпат, то стає очевидним, що вона має бути змінена і проходити між Надсянським і Сянсько-Дністровським природними районами по умовній лінії від Дністра на північний захід до Судової Вишні і далі на Мостиська і Перемишль. А Надсянський район (Надсянська рівнина) має бути вилучений з Передкарпаття і повинен розглядатися як складова частина сандомирської низовини.

Геологічна будова, рельєф поверхні, рослинність дозволяють поділити у пасмі три частини: Західне Розточчя, Середнє Розточчя — обидва у Польщі, і Східне Розточчя — майже повністю на території України [8, 10]. Межа між Західним і Середнім Розточчям проходить по долині ріки Вепш (*Wieprz*) від Обжешина (*Szczebrzeszyn*) до Звезиньця (*Zwierzyniec*) і далі у південно-західному напрямку вздовж шосе Звезинець — Біл гора (*Bilgoraj*) до місцевості Чарнисток (*Czarnystok*); межа між Середнім і Східним Розточчям проходить по умовній лінії Руда

В.В. Різун, 1994

5. Зозулин Г.М. Исторические свиты растительности Европейской части СССР // Ботан. журн.— 1973. — 58, № 8.— С. 1081-1092.
6. Камелин Р.В. Флорогенетический анализ естественной флоры горной Средней Азии.— Л.: Наука, 1973.— 354 с.
7. Камелин Р.В. Курхистанский округ горной Средней Азии.— Л.: Наука, 1979.— 117 с.
8. Малиновский А.К. Монтанный элемент флоры Украинских Карпат.— К.: Наук. думка, 1991.— 240 с.
9. Шеляг-Сосонко Ю.Р., Дидух Я.П. Ялтинский горно-лесной государственный заповедник.— К.: Наук. думка, 1980.— 184 с.
10. Шмидт В.М. Статистические методы в современной флористике.— Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1980.— 175 с.

А.К. Малиновский, И.Г. Бронштейн

ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-ПОИСКОВЫХ ПРОГРАММ В БОТАНИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ

Излагаются основные задачи, принципы построения и работы информационно-поисковой программы — база данных "Флора". Приведены предварительные результаты анализа программного материала по изучению дифференциации растительного покрова, структуры и эволюции флоры.

А.К. Malynovskyi, I.G. Bronshtein

THE APPLICATION OF INFORMATION RETRIEVAL PROGRAMMES IN BOTANICAL INVESTIGATIONS

The main problems, principles of building and operation of the information retrieval programme — data-base "Flora" — are stated and preliminary results of programme material analysis are cited. This material is about differentiation of plant cover, structure and evolution of flora.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕНИЯ РУКОПИСЕЙ

1. Матеріали приймаються українською мовою, в окремих випадках, які обумовлені в Положенні про "Наукові записки", іншими мовами з резюме українською мовою.

2. Основні розділи — "Зоологія", "Ботаніка", "Екологія", "Палеонтологія", "Музеєзнавство", "Наукові фонди", "Інформатика", "Нові види", "Сторінки історії музею".

3. Обсяг рукописів — до одного друкованого аркуша (разом з ілюстративним матеріалом, таблицями, списком літератури).

4. Рукописи приймаються у двох екземплярах друківаними через два інтервали по 60-65 знаків у рядку, не більше 30 рядків на сторінці, на стандартному папері або записані на дискетах у супроводі текстового роздруку.

5. При оформленні статей слід дотримуватись таких правил:

- індекс УДК (зліва);
- ініціали авторів і прізвища;
- заголовок;
- заголовки і підзаголовки слід відокремлювати від основного тексту зверху і знизу трьома інтервалами;
- текст статті, таблиці, список літератури, підписи до рисунків, резюме (до 0,5 сторінки) російською і англійською мовами;
- список літератури наводиться згідно абетки, спочатку розміщується література українською й російською мовами, а потім — роботи на мовах з латинською абеткою. В тексті у квадратних дужках зазначається цифра, що відповідає номеру цитованого джерела в списку літератури.

6. Кількість графічного матеріалу має бути мінімальною. Фотографії виготовляються у двох екземплярах на білому глянцевому папері; вони мають бути контрастними, рисунки — чіткими, графіки і діаграми зроблені чорною тушшю. На звороті другого екземпляра фотографій і рисунків проставляється їх порядковий номер, пишеться прізвище першого автора, зазначається де верх і низ.

Підписи до рисунків подаються на окремому аркуші. В

них наводяться: а) назва рисунка; б) пояснення значення всіх кривих, літер, цифр та інших умовних позначень. У підписах до мікрофотографій вказується збільшення (окуляр, об'єктив).

Мікрофото слід подавати розміром 69 (58) см.

7. Місце, де в тексті є перше посилання на рисунок або таблицю, відмічається на лівому полі квадратом, проставляється номер рисунка або таблиці.

8. Латинські назви видів при першому згадуванні наводяться повністю. Далі — літера роду і видова назва без прізвища автора виду. Якщо у статті є великі спеціальні списки тварин або рослин чи таблиці з прізвищами авторів, то у тексті назви видів вказуються без авторів.

9. При описі нових видів слід користуватися правилами для авторів, викладеними в журналах Національної Академії наук.

10. Список літератури друкується на окремому аркуші. Праці одного й того ж автора (чи разом зі співавторами) розміщуються в хронологічній послідовності.

11. Оформлення списку літератури:

а) для книг і монографій вказуються прізвища та ініціали авторів, назва видання, місто, видавництво, рік, загальна кількість сторінок;

б) для статей, опублікованих в журналах і вісниках, вказуються прізвища, ініціали авторів, назва статті і журналу (вісника), рік, том, номер (випуск), перша й остання сторінки;

в) для статей, опублікованих в збірниках праць, тез та інших книг, вказуються прізвища, ініціали авторів, назва статті, назва збірника, місце видання (місто, видавництво), рік, випуск, перша й остання сторінки.

12. Наукові статті, що містять матеріали оригінальних досліджень, подаються в редколегію з двома рецензіями (одна — від музею, друга — від науковців сторонніх організацій).

З М І С Т

Передмова 3

Зоологія

<i>Бокотей А.А.</i> Видовий склад і чисельність птахів м. Львова	5
<i>Гузій А.І., Бокотей А.А.</i> Звичайний мартин (<i>Larus ridibundus</i> L.) у верхів'ї ріки Верещиця	16
<i>Сверлова Н.В.</i> Фауна двопарноногих багатоніжок (<i>Diplopoda</i>) м.Львова та його околиць	21
<i>Меламуд В.В.</i> Фауна панцерних кліщів (<i>Acariformes, Oribatei</i>) заплави ріки Верещиця	28
<i>Суцуловський А.С.</i> Хижі нематоди (<i>Mononchida, Nematoda</i>) урочища Заливки заповідника "Розточчя"	33
<i>Різун В.Б.</i> Матеріали до фауни жужелиць (<i>Coleoptera, Carabidae</i>) Розточчя і природного районування заходу України	41
<i>Яницький Т.П.</i> Фауна златок (<i>Coleoptera, Vuprestidae</i>) Розточчя	47
<i>Харамбура Я.Й.</i> Личинки вищих комах в ґрунтах заповідника "Розточчя"	51

Ботаніка

<i>Жижин М.П., Кузярін О.Т.</i> Тенденції поведінки видів судинних рослин "Червоної книги України" в зонах впливу підземних водозаборів Розточчя	56
<i>Климишин О.С.</i> Стан популяцій реліктових трав'яних рослин на Розточчі	65
<i>Малиновський А.К.</i> Аналіз сучасного поширення реліктових видів у вирішенні питань історії флор	69

Екологія

<i>Чорнобай Ю.М., Залецька О.Ю.</i> Органохімічний і гумусовий стан підстилок у провідних типах лісів Розточчя	76
<i>Чорнобай Ю.М., Харамбура Я.Й., Щербакова О.М.</i> Динаміка угруповань фітосапрофагів в опаді лісів Розточчя	86

Музейні фонди

<i>Климишин О.С., Кулик Т.Г.</i> Структура і стан ботанічних фондів Державного природознавчого музею.....	93
---	----

них наводяться: а) назва рисунка; б) пояснення значення всіх кривих, літер, цифр та інших умовних позначень. У підписах до мікрофотографій вказується збільшення (окуляр, об'єктив).

Мікрофото слід подавати розміром 69 (58) см.

7. Місце, де в тексті є перше посилання на рисунок або таблицю, відмічається на лівому полі квадратом, проставляється номер рисунка або таблиці.

8. Латинські назви видів при першому згадуванні наводяться повністю. Далі — літера роду і видова назва без прізвища автора виду. Якщо у статті є великі спеціальні списки тварин або рослин чи таблиці з прізвищами авторів, то у тексті назви видів вказуються без авторів.

9. При описі нових видів слід користуватися правилами для авторів, викладеними в журналах Національної Академії наук.

10. Список літератури друкується на окремому аркуші. Праці одного й того ж автора (чи разом зі співавторами) розміщуються в хронологічній послідовності.

11. Оформлення списку літератури:

а) для книг і монографій вказуються прізвища та ініціали авторів, назва видання, місто, видавництво, рік, загальна кількість сторінок;

б) для статей, опублікованих в журналах і вісниках, вказуються прізвища, ініціали авторів, назва статті і журналу (вісника), рік, том, номер (випуск), перша й остання сторінки;

в) для статей, опублікованих в збірниках праць, тез та інших книг, вказуються прізвища, ініціали авторів, назва статті, назва збірника, місце видання (місто, видавництво), рік, випуск, перша й остання сторінки.

12. Наукові статті, що містять матеріали оригінальних досліджень, подаються в редколегію з двома рецензіями (одна — від музею, друга — від науковців сторонніх організацій).

З М І С Т

Передмова 3

Зоологія

<i>Бокотей А.А.</i> Видовий склад і чисельність птахів м. Львова	5
<i>Гузій А.І., Бокотей А.А.</i> Звичайний мартин (<i>Larus ridibundus</i> L.) у верхів'ї ріки Верещиця	16
<i>Сверлова Н.В.</i> Фауна двопарноногих багатоніжок (<i>Diplopoda</i>) м.Львова та його околиць	21
<i>Меламуд В.В.</i> Фауна панцерних кліщів (<i>Acariformes, Oribatei</i>) заплави ріки Верещиця	28
<i>Сушуловський А.С.</i> Хижі нематоди (<i>Mononchida, Nematoda</i>) урочища Заливки заповідника "Розточчя"	33
<i>Різун В.Б.</i> Матеріали до фауни жужелиць (<i>Coleoptera, Carabidae</i>) Розточчя і природного районування заходу України	41
<i>Яницький Т.П.</i> Фауна златок (<i>Coleoptera, Vuprestidae</i>) Розточчя	47
<i>Харамбура Я.Й.</i> Личинки вищих комах в ґрунтах заповідника "Розточчя"	51

Ботаніка

<i>Жижин М.П., Кузярін О.Т.</i> Тенденції поведінки видів судинних рослин "Червоної книги України" в зонах впливу підземних водозаборів Розточчя	56
<i>Климишин О.С.</i> Стан популяцій реліктових трав'яних рослин на Розточчі	65
<i>Малиновський А.К.</i> Аналіз сучасного поширення реліктових видів у вирішенні питань історії флор	69

Екологія

<i>Чорнобай Ю.М., Залецька О.Ю.</i> Органохімічний і гумусовий стан підстилок у провідних типах лісів Розточчя	76
<i>Чорнобай Ю.М., Харамбура Я.Й., Щербакова О.М.</i> Динаміка угруповань фітосапрофагів в опаді лісів Розточчя	86

Музейні фонди

<i>Климишин О.С., Кулик Т.Г.</i> Структура і стан ботанічних фондів Державного природознавчого музею.....	93
---	----

Інформатика

Малиновський А.К., Бронштейн І.Г. Застосування інформаційно-пошукових програм в ботанічних дослідженнях 98

Правила оформлення рукописів 113

СОДЕРЖАНИЕ

Предисловие 3

Зоология

Бокотей А.А. Видовой состав и численность птиц г. Львова 5

Гузій А.И., Бокотей А.А. Озерная чайка (*Larus ridibundus* L.) в верховье реки Верещица 16

Сверлова Н.В. Фауна двупарноногих многоножек (*Diplopoda*) г. Львова и его окрестностей 21

Меламуд В.В. Фауна панцирных клещей (*Acariformes, Oribatei*) поймы реки Верещица 28

Сусуловский А.С. Хищные нематоды (*Mononchida, Nematoda*) урочища Заливки заповедника "Росточье" 33

Ризун В.Б. Материалы к фауне жуужелиц (*Coleoptera, Carabidae*) Росточья и природному районированию запада Украины 41

Яницкий Т.П. Фауна златок (*Coleoptera, Buprestidae*) Росточья 47

Харамбура Я.Й. Личинки высших насекомых в почвах заповедника "Росточье" 51

Ботаника

Жижин Н.П., Кузярин А.Т. Тенденции поведения видов сосудистых растений "Красной книги Украины" в зонах влияния подземных водозаборов Росточья 56

Климишин А.С. Состояние популяций реликтовых травяных растений на Росточье 65

Малиновский А.К. Анализ современного распространения реликтовых видов в решении вопросов истории флор 69

Экология

Чернобай Ю.Н., Залецкая О.Ю. Органохимическое и гумусное состояние подстилок в ведущих типах лесов Росточья 69

Чернобай Ю.Н., Харамбура Я.Й., Щербакова О.Н. Динамика сообществ фитосапрофагов в опаде лесов Росточья 86

Музейные фонды

Климишин А.С., Кулик Т.Г. Структура и состояние ботанических фондов Государственного природоохранного музея 93

Інформатика

Малиновский А.К., Бронштейн И.Г. Применение информационно-поисковых программ в ботанических исследованиях ... 98

Правила оформления рукописей 113

CONTENTS

Preface 3

Zoology

Bokotey A.A. To the Lviv ornithofauna investigation 5

Guzii A.I., Bokotey A.A. Black-headed Gull in the upper reaches of Vereshchytsia river 16

Sverlova N.V. Fauna *Diplopoda* of Lviv and its environs 21

Melamud V.V. Oribatid mites (*Acariformes, Oribatei*) fauna of Vereshchytsia river food-lands 28

Susulovsky A.S. Predaceous nematodes (*Mononchidae, Nematoda*) of bottomland meadow Zalyvky in "Roztochia" preserve 33

Rizun V.B. Materials on the carabid beetles (*Coleoptera, Carabidae*) fauna of Roztochia and nature regions division of west of Ukraine 41

Yanytskyi T.P. *Buprestidae* (*Coleoptera*) fauna of Roztochia 47

Kharambura Ya.Y. Larvae of pterigota in the soils of "Roztochia" preserve 51

Botany

Zhyzhyn N.P., Kuziarin O.T. Behaviour tendencies of vascular plants species of the "Ukrainian Red Data Book" in the zones of influence of underground pumping-stations in Roztochia 56

- Klymyshyn O.S.* Condition of relict grass plants populations in Roztochia 65
Malynovskyi A.K. The analysis of modern extention of relict species in solving problems of flora history 69

Ecology

- Chornobai Yu.M., Zaletska O.Yu.* Organochemical and humus states of litters in leading types of forests in Roztochia 76
Chornobai Yu.M., Kharambura Ya.Y., Shcherbakova O.M. Dynamics of phytosaprophages communities in cast of Roztochia forests 86

Museum collections

- Klymyshyn O.S., Kulyk T.G.* Structure and state of botanical collections of the State Museum of Natural History 93

Informatics

- Malynovskyi A.K., Bronshtein I.G.* The application of information retrieval programmes in botanical investigations 98

- Rules for manuscripts presentation* 113

Наукове видання

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Державний природознавчий музей

НАУКОВІ ЗАПИСКИ
ДПМ НАН УКРАЇНИ

Том 11

Відповідальний редактор О.С.Климишин

Українською мовою

Комп'ютерний набір І.Б.Коновалова, І.Г.Бронштейн
Комп'ютерна верстка І.Г.Бронштейн

Адреса редакції:

290008 Львів, вул.Театральна, 18

Державний природознавчий музей НАН України

Телефон: (0322) 72-89-17

Підписано до друку 12.94. Здано до набору 12.94.

Формат 60×84/16. Папір друк. Ум. друк.арк. 70

Ум.фарбо-відб. 7,0 . Обл.вид.арк. 6,5 . Тираж 200 екз.

Зам. 95

Учбово-виробничі майстерні Львівського поліграфічного технікуму.
290004, м.Львів, вул.Винниченка, 12